

TISKOVNA KONFERENCA UL TEOF

Ljubljana, 4. december 2019- na Teološki fakulteti UL je v sklopu 100 letnice UL potekala Tiskovna konferenca, na kateri so bile predstavljene monografije in priročniki, ki so jih v iztekajočem se koledarskem letu v Sloveniji ali tujini izdali predavatelji, zaposleni na UL Teof ter znanstvene serijske publikacije, ki jih izdaja Teološka fakulteta UL.

Vračanje religije v postmodernem kontekstu (dr. Branko Klun, dr. Luka Trebežnik) je monografija, ki se posveča sodobni filozofiji religije skozi prispevke domačih in tujih avtorjev, ki so v okviru skupnega raziskovalnega projekta preučevali naraščajoče zanimanje za religijo in nove metodološke pristope pri obravnavi religioznih tem v postmoderni filozofiji. Religija se ni poslovila iz filozofije, temveč jo na novo vznemirja. Ta pojav predstavlja izziv tako za tisto razumevanje filozofije, ki je v razsvetljenski vnemi verjelo v konec religije, kakor tudi za teologijo, ki se spričo novih pristopov srečuje z zahtevnimi, vendar plodnimi sogovorniki.

Člani katedre za dogmatično teologijo v jubilejnem letu z zbornikom ***Stoletni sadovi*** (ur. dr. Marjan Turnšek) predstavljajo »dogmatične sadove« na »stoletnem drevesu« TEOF v okviru UL. Prvi del z naslovom »Sadovi preteklosti« s hvaležnostjo predstavlja delo njenih rajnih profesorjev. Kako katedra živi ob stoletnici svojo sedanost in gleda v prihodnost z upanjem, predstavljajo prispevki živčih članov katedre v drugem delu pod naslovom »Sadovi sedanosti«. Tretji del ponuja »Podarjene sadove«, ki so jih ob jubileju poklonili nekateri pomembni teologi iz tujine, ki so povezani z našo fakulteto (zaslužni papež Benedikt XVI., Hans Urs von Balthasar, Jürgen Moltmann, Bruno Forte, Marino Qualizza in Marko I. Rupnik).

Dr. Roman Globokar v monografiji ***Vzgojni izzivi šole v digitalni dobi*** predstavlja vpliv digitalnih medijev na celosten razvoj otrok in mladih. Izpostavi poudarke sodobne kulture (hitre spremembe, provizoričnost, globalnost, virtualnost, vrednotna praznina itd.) in predlaga vrednote, ki naj bi jih spodbujala šola v digitalne dobe (samospoštovanje, čustvena vzgoja, kritično mišljenje, kreativnost, skupnost). Del celostne vzgoje je tudi poznavanje religij, zato avtor zagovarja uvedbo nekonfesionalnega religijskega pouka za vse učence v slovenskih javnih šolah. Ob koncu predstavi rezultate dveh obsežnih raziskav o katoliškem šolstvu pri nas.

Kultura Kijevske Rusije in krščanska zgodovinska zavest je monografija, ki spada v okvir kulturno-idejne zgodovine in historične teologije. Gre za prvo celovito osvetlitev oblikovanja krščanske kulture Kijevske Rusije (najstarejše vzhodnoslovanske državne tvorbe, ki je obstajala med 10. in 13. stoletjem) v slovenskemu znanstvenemu prostoru. Pri tem je avtor **dr. Simon Malmenvall** posebno pozornost namenil proučevanju zgodovinske zavesti (kot zgodovine odrešenja) takratne staroruske posvetne in cerkvene elite v času neposredno po uradnem sprejetju krščanske vere. Poglavitni del monografije se posveča štirim zgodovinsko-religijskim narativnim virom, sestavljenim med sredino 11. in sredino 12. stoletja: pridigi Beseda o postavi in milosti, letopisu Pripoved o minulih letih, hagiografiji Branje o Borisu in Glebu in potopisu Življenje in romanje Danijela.

P. dr. Christian Gostečnik meni, da si telo vse zapomni, in kadar ne zmore sprejemati več krutih in zlorablajočih čutenj, zboli. Bolezni so torej nenehna opozorila, da je treba nekaj korenito spremeniti, da je čas, da začnemo razmišljati drugače in poskrbimo zase. Monografija ***Travma in relacijska družinska terapija*** opozarja, da je bistvenega pomena poskrbeti za telo, saj s tem poskrbimo za najzlahotnejši tempelj, v katerem živimo in nas usmerja k sebi, k drugemu, v onostranstvo in k Bogu. Zato relacijska terapija prisluškuje telesu, ker telo nikoli ne utihne. Govori nam prek bolečin, prek temeljnih afektov in senzoričnih vzgibov, ki so najmočnejša govorica telesa.

Monografija ***Kronične bolezni v družini: soočanje in nenehno prilagajanje (dr. Tanja Pate)*** obravnava področje razumevanja in soočanja s kronično boleznijo pri posamezniku in njegovi družini. Monografija vsebuje pregled sodobnih biopsihosocialnih, sistemskih in relacijskih modelov ter raziskav. Namenjena je vsem, ki se pri svojem delu srečujejo s posamezniki s kronično boleznijo, kot tudi vsem, ki živijo s kronično boleznijo, njihovim svojcem in tistim, ki jih zanima čustveni svet vsakodnevnega soočanja in prilagajanja na izzive kronične bolezni.

Dr. Slavko Krajnc je izdal priročnik ***Splošna liturgika : krščanski obredi v siju nebeških resničnosti***, ki je razdeljen na sedem poglavij: (1) splošni pojmi o naravi krščanskega bogoslužja, (2) pregled o zgodovinskem razvoju bogoslužja (o vzhodnih in zahodnih obredih, Lutrovi reformi in Cerkovni ordningi), (3) o dialogu med Bogom in ljudmi (jeziku, znamenjih in glasbi), (4) o posvečevanju časa (liturgično leto, molitveno bogoslužje in o svetih opravilih Božje besede), (5) o pravni ureditvi in ustvarjalnosti v bogoslužju, (6) o teologiji bogoslužja in liturgični duhovnosti ter (7) o ljudskih pobožnostih. Za lažje razumevanje zgodovinskega razvoja se v dodatku nahajajo še prve strani najosnovnejših antičnih liturgičnih dokumentov o bogoslužju.

Drugi predstavljeni priročnik, z naslovom ***Zgodovina Cerkve na Slovenskem*** (razširjena verzija), ki ga je napisal **dr. Matjaž Ambrožič**, seznanja z osnovnimi tematikami in vprašanji iz zgodovine Cerkve na tleh Republike Slovenije in sosednjih dežel. Vsebina učbenika želi posredovati večplasten pomen Katoliške cerkve za slovenski narod. Po kronološkem ključu je razdeljena na tematske sklope. Predstavljen je tudi širši okvir pomembnejših tematik. V učbeniku so navedeni odgovarjajoči zemljevidi iz Slovenskega zgodovinskega atlasa in literatura.

V drugem delu tiskovne konference so bile predstavljene znanstvene revije, ki jih izdaja UL Teof. Revije so predstavili njihovi uredniki.

Dr. Bogdan Kolar je predstavil 41 številko revije ***Acta Ecclesiastica Sloveniae, Učitelji Teološke fakultete za ustanovitev in ohranitev Univerze v Ljubljani***, v kateri je predstavljenih deset učiteljev Teološke fakultete, ki so dali pomemben prispevek za začetke Univerze v Ljubljani in njeno ohranitev do konca druge svetovne vojne. Že od vsega začetka, to je od jeseni 1918, so imeli zelo jasno predstavo prihodnje slovenske univerze: njeno središče mora biti v Ljubljani, začetki je treba takoj in z vsemi ustanovnimi članicami. Za Teološko fakulteto v okviru Univerze pa so načrtovali, da bo vseslovenska in osrednja teološka izobraževalna ustanova za Slovence iz vseh pokrajin. V okviru 100 letnice UL sta izšli še monografiji *Pot ljubezni skozi čas* (Karla Pacek) in *Sto let salezijanskega poslanstva na Kodeljevem: 1919–2019*.

Od leta 2014 izhaja znanstvena revija ***Edinost in dialog*** (ur. **Maksimilijan Matjaž**), ki jo izdaja Inštituta Stanka Janežiča za dogmatično, osnovno in ekumensko teologijo ter religiologijo in dialog UL Teof z recenzijo. Objavlja izvirne in pregledne znanstvene članke in prispevke s področja ekumenizma in medverskega dialoga s poudarkom na krščanskih verstvih, judovstvu in islamu. Revija je indeksirana v podatkovnih bazah Scopus, ERIH PLUS, RTA, ATLA in dLiB. Pomočnik urednika, **dr. Samo Skralovnik**, je prestavil letošnji številki. Prva številka v letu 2019 je posvečena 50. obletnici Teološke fakultete UL, Enote v Mariboru. Druga številka objavlja recenzirane prispevke z mednarodnega znanstvenega simpozija ob 800 letnici srečanja svetega Frančiška Asiškega in egiptovskega sultana Al-Kamila.

Dr. Robert Petkovšek je predstavil znanstveno revijo ***Bogoslovni vestnik***, ki izhaja od leta 1921, in je nadomestil Voditelja v bogoslovnih vedah (Maribor, 1898–1916). Namenjen je objavi rezultatov znanstvenih raziskav s področja teologije, tradicionalno pa je odprt za interdisciplinarnost (religiologija, filozofija, psihologija, sociologija, literarna kritika, družinska in zakonska terapija, medverski dialog). Objavlja tudi razprave tujih avtorjev, predstavnikov različnih veroizpovedi in verstev in v tujih jezikih. Poleg posamičnih prispevkov z različnih področij prinaša letnik 79 tri tematske bloke. Prvi obravnava

religijo v filozofiji: izzivi sodobnosti. Enajst avtorjev iz različnih evropskih držav in ZDA razpravlja o misli Jean-Luc Mariona s posebnim poudarkom na vračanje religioznega v postmodernej misli. Drugi blok je posvečen etičnim izzivom transhumanizma, to je filozofske smeri, ki želi izpopolniti človeka s pomočjo sodobne tehnologije. Blok obravnava temo interdisciplinarno ter z različnih vidikov nadgradnje človekovih vrlin, biotehnološkega oblikovanja človeka, odgovornosti do stvarstva, tudi s krščanskega vidika. Avtorji ugotavljajo, da so mnoga stališča in težnje transhumanistov problematične in nesprejemljive. Tretji blok prinaša prispevke, ki dosedanje obravnave izbranih judovsko-krščanskih virov in tradicij dopolnjujejo s sodobnimi metodološkimi, semantičnimi, slogovnimi in primerjalnimi pristopi, aktualnimi tako za področja biblicistike, patristike in religiologije, kot tudi za področja splošne literarne teorije in metodologije. Revija je indeksirana v podatkovnih bazah, kakor sta Scopus (h), WoS (Emerging Sources Citation Index) in drugih.

V tujini je izšel zbornik ***Religion as a factor of intercultural dialogue*** (ur. dr. Robert Petkovšek in dr. Bojan Žalec), v kateri avtorji dokazujejo naslednje: (1) Religija ni niti vzrok nasilja niti uničevalka ali zaviralica medkulturnega dialoga. Nasprotno, pot do dialoga vodi preko religije in ne preko njene marginalizacije ali celo eliminacije. (2) Izvor konfliktov ni kulturna raznolikost, ampak odsotnost prave kulturne diferenciranosti. Izhaja, da je vloga religije odločilna, kajti kulture imajo religiozni izvor. Knjiga razkrije še mnoga druga razširjena prepričanja kot napačna. V njej je 19 prispevkov avtorjev, ki prihajajo iz 7 držav, od Kitajske do Ukrajine, z različnih področij humanistike (teologija, religiologija, filozofija, duhovna zgodovina ...), ki se med seboj prepletajo v interdisciplinarni pristop celotne knjige, v katero bralca uvede pregleden in strnjen uvod urednikov. Izšla je pri ugledni znanstveni založbi Lit.

Čovjek, moral i umjetnost: uvod u filozofsku antropologiju i etiku, katere avtor je dr. Bojan Žalec, je hrvaški prevod, s krajšimi dodatki, avtorjeve knjige *Človek, morala in umetnost: uvod v filozofsko antropologijo in etiko*, ki jo je leta 2010. izdala Teološka fakulteta. Prvi del knjige se ukvarja s filozofsko antropologijo, ki je temeljnega pomena za vse humanistične in družboslovne vede, saj vse predpostavljajo nek pogled na naravo človeka. Drugi del se ukvarja z etiko in moralo. Predstavi razna razumevanja obeh pojmov ter različne teorije in stališča. V tretjem delu avtor zagovarja trditev, da so umetniška dela kulturne paradigme in utelešena zavest, ki omogočajo empatične odnose. Knjiga ponuja pregled predstavnikov slovenske filozofske antropologije in etike, kar je njena dodatna vrednost. Kot celota predstavlja zagovor solidarnega personalizma.

Dr. Katarina Erzar, je pri Založbi Družina izdala knjigo ***Družina, vezi treh generacij***, v kateri so predstavljeni različni ciklusi družine ter razumevanje družine iz duhovnega vidika. Družinske vezi so prostor ustvarjanja novega, širjenja obzorja na podlagi poznavanja korenin naše družinske zgodbe. S tem pa postajajo mreža odnosov, ki jo lahko vsaka generacija splete v novo smer in skozi lepši vzorec, ne da bi s tem izničila prejšnjega. Vsaka nova generacija tako pomeni novi potencial, novo upanje in novo svobodo. Dostikrat šele nova, mlada generacija pokaže pravi pomen preteklih zgodb in da preteklim generacijam pravo vrednost.